

The Holy See

II. JÁNOS PÁL PÁPA

NAGYCSÜTÖRTÖKI LEVÉL AZ ÁLDOÓPAPOKHOZ 2005-BAN

Kedves Paptestvérek!

1. Az Eukarisztia Évében különösképpen is kedves a nagycsütörtök alkalmából évről évre visszatérő lelki találkozás, a „végsőig” elmenő krisztusi szeretet napja (vö. Jn 13,1), az Eucharisztia napja, papságunk napja.

Gondolatom hozzátok szól, papokhoz, miközben a kórházban rehabilitációs kúrán veszek részt, betegként a betegek között, az Eucharishtiában egyesítve szenvedésemet Krisztus szenvedésével. Ilyen lelkülettel kívánok veletek együtt elmélkedni papi lelkiségünk néhány szempontjáról.

Mindezt az Eucharisztia alapításának szavai által vezetve teszem, amelyeket *in persona Christi* (Krisztus személyében) mindennap kimondunk azért, hogy az oltárainkon jelenvalóvá tegyük a Kálvárián egyszer és mindenkorra végbevitt áldozatot. Ezekből a szavakból erednek a papi lelkiség megvilágító útmutatásai: ha az egész Egyház az Eucharishtiából él, a papi létet sajátosan jellemeznie kell egy „Eucharisztikus formának”. Ezért szükséges, hogy az Eucharisztia alapításának szavai számunkra ne csupán egy megszentelő formula, hanem egy „életforma” kifejezései legyenek.

Egy nagyon mélyen „hálaadó” lét

2. „*Tibi gratias agens benedixit...*” (*Neked hálát adva megáldotta.*) Minden szentmisében felidézzük és újraéljük a kenyértörésben Jézus által kifejezett első érzést: *a hálaadást*. A felismerés az a magatartás, amely az „Eucharisztia” szó alapja. A hálaadás e kifejezésében bennfoglaltatik az Isten csodálatos tetteit dicsérő egész biblikus lelkiség. Isten szeret minket, gondviselésével elénk siet, kísér bennünket az üdvösség állandó eseményei által.

Az Eucharisziában Jézus hálát mond az Atyának velünk és értünk. Jézusnak ez a hálaadása hogy ne formálná a pap életét? Ő tudja, hogy *állandó hálaadó lelkiületet* kell ápolnia önmagában az élete folyamán kapott ajándékokért: különösképpen a hit ajándékáért, amelynek köszönhetően a hit hirdetőjévé válhatott, és a papi hivatás ajándékáért, amely bensőleg felszenteli őt Isten Országának szolgálatára. Megvannak a magunk keresztjei – s ebben nem vagyunk egyedül! – de a kapott ajándékok olyan nagyok, hogy nem tudjuk nem énekelni szívünk mélyéből a magunk *Magnificat*-ját.

Egy „odaadott” lét

3. *„Accipite et manducate... Accipite et bibite...” (Vegyétek és egyétek... vegyétek és igyátok...)* Krisztus önajándékozása, amely az istenszeretet szentháromságos életéből ered, a keresztáldozatban éri el legteljesebb kifejeződését, amelynek az Utolsó Vacsora a szentségi elővételezése. Nem lehet ismételni az átváltoztatás szavait anélkül, hogy *ne éreznénk, részesesei vagyunk ennek a lelki cselekedetnek*. Bizonyos értelemben a papnak meg is kell tanulni kimondania önmagáról, őszintén és nagylelkűen: „vegyétek és egyétek”. Az ő életének valójában akkor van értelme, ha képes ajándékká válni, rendelkezésére állni a közösségnek, és szolgálni azokat, akiknek szükségük van rá.

Pontosan ez az, amit Jézus várt Apostolaitól, miként János evangélista hangsúlyozza a lábmosás történetének elmondásában. Ezt várja Isten Népe is a paptól. Fontos emlékezni az engedelmességre, amelyre a pappá szentelésének napján kötelezte magát, és amely ígéret megújítására a krizmaszentelési misében meghívást kap, így megvilágítást nyer az Eucharisziával való kapcsolata. Szeretetből engedelmeskedve és lemondva az esetleg törvényes szabadságról, amikor a püspökök tekintélyi döntéséhez való ragaszkodásról van szó, a pap saját testében megvalósítja a „vegyétek és egyétek” cselekedetét, amellyel Krisztus az Utolsó Vacsorán önmagát az Egyházra bízta.

Egy „megváltott” lét a megváltásra

4. *„Hoc est enim corpus meum quod vobis tradetur.” (Ez az én testem, amely értetek adatik.)* Krisztus teste és vére az ember megváltásáért adatott, a *teljes* emberért és *minden* emberért. Ez *teljes* megváltás és ugyanakkor *egyetemes*, mert nincsen ember – hacsak szabadon vissza nem utasította –, aki ki lenne zárva Krisztus kiontott vérének megváltó erejéből: *«qui pro vobis et pro multis effundetur»*. (amely értetek és mindenkiért kiontatik.) „Sokakért” felajánlott áldozatról van szó, ahogyan a bibliai szöveg mondja (Mk 14,24; Mt 26,28; Iz 53,11-12) egy tipikusan semita kifejezéssel, amely - miközben jelzi az egyetlen Krisztus által végbevitt megváltással elért sokaságot -, egyidejűleg magába foglalja az *emberi létezők teljességét, akikért önmagát adta: a vér „amely értetek és mindenkiért kiontatott”,* miként néhány fordításban helyesen kifejezésre jut. Krisztus teste ugyanis *„a világ életéért”* adatott. (Jn 6,51; vö. 1Jn 2,2).

Krisztus tiszteletreméltó szavait ismételve, a liturgikus közösség figyelmes csendjében, mi, papok, a megváltás ezen misztériumának *megkülönböztetett hirdetőivé* válunk. De hogyan válnánk hatékony hirdetőivé, ha nem éreznénk magunkat megváltottnak? Elsőként a kegyelem minket érint meg bensőleg, hogy felemelve bennünket gyengeségeinkből, kiálthassuk a fiak sajátos bizalmával: «*Abba, Atya!*» (vö. Gal 4,6; Róm 8,15). Ez készlet bennünket arra, hogy előre haladjunk a tökéletesség útján. A *szentség* ugyanis az *üdvösség* teljes kifejeződése. Csak megváltottként élve válunk az üdvösség hiteles hirdetőivé. Másrészt mindannyiszor tudatunkba idézve Krisztus akaratát, hogy ti. *mindenkinek* fel kell kínálni az üdvösséget, nem lehet, hogy ne ébredjen újra lelkünkben a *missziós buzgóság*, ösztönözve mindnyájunkat arra, hogy „mindenkinek mindene legyünk, és mindenkit üdvözítsünk” (vö. 1Kor 9,22).

Egy „emlékező” lét

5. „*Hoc facite in meam commemorationem.*” (Ezt tegyétek az én emlékezetemre.) Jézus ezen szavai fennmaradtak nemcsak Lukácsnál (22,19), hanem Pálnál is (1Kor 11,24). A szövegkörnyezet, amelyben ezek a szavak kimondattak – ezt jó figyelembe venni –, a húsvéti vacsora, amely a zsidók számára pontosan egy „emlékezés” (héberül 'zikkarôn') volt. Ezen alkalommal a zsidók újra élték mindenekelőtt a Kivonulást, és ezzel együtt történelmük más fontos eseményeit: Ábrahám meghívását, Izsák feláldozását, a Sinai szövetségkötést, Isten számos tettét, amelyeket népe védelmében végbevitt. A keresztények számára is az Eucharisztia „emlékezés”, de egészen egyedi módon: nem csak megemlékezik, hanem szentségi módon jelenvalóvá is teszi az Úr halálát és feltámadását.

Szeretném ezen felül hangsúlyozni, amit Jézus mondott: „Ezt tegyétek *az én emlékezetemre.*” Az Eucharisztia tehát nem egyszerűen egy cselekedetre emlékeztet: (hanem) Őrá emlékeztet! A pap számára mindennap megismételni *in persona Christi* (Krisztus személyében) az „emlékezés” szavait, egy meghívást jelent, hogy kifejlessze az „emlékezés” lelkiségét. Egy olyan időben, amikor a gyors kulturális és társadalmi változások gyengítik a hagyomány jelentőségét, és annak a veszélynek teszik ki különösen az új nemzedékeket, hogy elveszítsék a kapcsolatot saját gyökereikkel, a pap arra hivatott, hogy a rábízott közösségben a Krisztusra és az ő titkaira való *hűséges emlékezés embere* legyen: az ő ószövetségi előképének, az ő újszövetségi megvalósulásának, az Ő személye egyre növekvő megismerésének – a Szentlélek vezetésével –, amelyre Jézus kifejezett ígéretet tett: „Ő (a Szentlélek) megtanít benneteket mindenre, és *eszetekbe juttat* mindent, amit mondtam nektek.” (Jn 14,26).

Egy „megszentelt” lét

6. „*Mysterium fidei!*” (Íme, hitünk szent titka!) Ezzel a felkiáltással a pap minden alkalommal kifejezi a kenyér és a bor átváltoztatása után a kezében végbement rendkívüli csoda miatt *mindig megújuló csodálkozását*. Egy csoda, amelyet csak a hit szemével lehet felfogni. A természetes elemek nem veszítik el külső sajátosságait, ugyanis a „színek” megmaradnak kenyérnek és

bornak; de a „lényegük”, Krisztus szavainak ereje és a Szentlélek cselekedete által, Krisztus testévé és vérévé alakul át. Az oltáron így van jelen „valóságosan, reálisan, lényegileg” a meghalt és feltámadt Krisztus a maga emberi és isteni teljességében. Tehát *egyedülállóan szent valóság!* Ezért veszi körül az Egyház oly nagy tisztelettel ezt a Titkot, és gondosan ügyel, hogy a liturgikus formákat betartsák, amelyek e nagy Szakramentum szentségét hivatottak védeni.

Mi, papok, *celebrálói*, de *őrzői* is vagyunk ennek a legszentebb Misztériumnak. Az Eucharisziával való kapcsolatunkból ered a legfontosabb kötelezettség, a mi életünk „szent” állapota. Ennek teljesen át kell tűnnie egész életmódunkon, de mindenekelőtt a celebrálás módján. Ezért iratkozzunk be a szentek iskolájába! Az Eucharisztia Éve arra hív, hogy újból fedezzük fel a szenteket, akik különös erővel tettek tanúságot az Eucharisztia iránti tiszteletükről (vö. *Mane nobiscum Domine*, 31). Számos boldoggá és szentté avatott pap tett erről példamutató tanúságot, felébresztve a buzgóságot a szentmiséjükön részt vevő hívekben. Sokan közülük kitűntek a tartós Eucharisztikus imáadásban. Időzni az Eucharisztikus Jézus előtt, bizonyos értelemben felhasználni „magányosságunkat” arra, hogy elteljünk ezzel a Jelenléttel, azt jelenti, hogy a Krisztussal való bensőségesség izzását adjuk megszentelődésünkhöz, amely örömet és értelmet ad életünknek.

Egy Krisztus felé feszülő lét

7. „*Mortem tuam annuntiamus, Domine, et tuam resurrectionem confitemur, donec venias.*” (Halálotat hirdetjük, Urunk, és hittelt valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.) Minden alkalommal, amikor az Eucharisziát, Krisztus emlékezetét ünnepeľjük az ő húsvéti titkában, felébreszti a Vele való teljes és végleges találkozás vágyát. Élünk az ő *eljövetelének várásában!* A papi lelkiiségben ez a várakozás *a pasztorális szeretet sajátos formájában* valósuljon meg, amely arra készítet, hogy Isten Népével együtt élünk, útját irányítva és reményét táplálva. Ez olyan feladat, amely a paptól Szent Pál apostoléhoz hasonló belső magatartást kíván, amelyet ő átélt önmagában: „*Felejttem, ami mögöttem van, és nekifeszülök annak, ami előttem van...*” (Fil 3,13-14). A pap olyan ember, aki az évek előrehaladása ellenére is fiatalos lelkiületet sugároz, szinte „megfertőzve” ezzel azokat, akikkel találkozik. A titka abban a „szervedélyességben” van, amellyel Krisztusért él. Szent Pál mondta: „*Számomra az élet Krisztus*” (Fil 1,21).

Elsősorban az új evangelizáció összefüggésében, az embereknek joguk van a papokhoz fordulni azzal a reménnyel, hogy bennük Krisztust lássák (vö. Jn 12,21). Különösképpen érzik ezt az igényt a fiatalok, akiket Krisztus folyamatosan hív, hogy barátai legyenek, és közülük egyeseknek azt ajánlja, hogy Isten Országáért teljesen ajándékozzák oda magukat. Biztos, hogy nem maradnak el a hivatások, ha papi életünk stílusa emelkedik, ha szentebbek, örömtelibbek, és szenvedélyesebbek leszünk szolgálatunk gyakorlása során. Egy Krisztus által „megragadott” pap (vö. Fil 3,12) könnyebben „nyer meg” másokat az elhatározásra, hogy ugyanarra az életre vállalkozzanak.

Egy „Eucharisztikus” élet Mária iskolájában

8. A Szent Szűz kapcsolata az Eucharisziával nagyon szoros, amint erre utaltam az *Ecclesia de Eucharistia* (Az Egyház az Eucharisziából él) kezdetű enciklikában (vö. 53-58). Jóllehet a liturgikus nyelv mértékletességével, de minden Eucharisztikus ima utal erre. A római Kánonban ezt imádkozzuk: „*A szentek közösségében tisztelettel megemlékezünk mindenekelőtt a dicsőséges, mindenkor Szűz Máriáról, Istenünk és Urunk, Jézus Krisztus édesanyjáról*”. Majd más Eucharisztikus imákban a tiszteletadás esdeklés formájában fogalmazódik meg, mint pl. a második Kánon felajánlási részében (Anafora): „*...hogyan részesei lehessünk az örök életnek ... Isten Anyjával, a Boldogságos Szűz Máriával*” (együtt).

Ezekben az években kitartóan – főleg a *Novo millennio ineunte* (vö. 23. és továbbiak), és a *Rosarium Virginis Mariae* (vö. 9. és továbbiak) enciklikákban – Krisztus arcát szemlélve, Szűz Máriára, mint a nagy tanítóra mutattam. Az Eucharisziáról szóló enciklikában pedig úgy mutattam be, mint „Eucharisztikus Asszonyt” (vö. 53). Ki tudná Máriánál jobban megéreztetni velünk az eukarisztikus titok nagyszerűségét? Nála jobban senki sem tudja megtanítani nekünk, hogy milyen buzgósággal kell ünnepelni a szent Misztériumokat, és hogyan kell elidőzni az eukarisztikus színek alatt rejtőző Fia társaságában. Őt kérem tehát mindnyájatokért, Reá bízom főleg az időseket, a betegeket és azokat, akik nehéz élethelyzetben vannak. Most, az Eucharisztia Évének Húsvétján jólesik visszhangoznom mindnyájatoknak Jézus kedves és megnyugtató szavait: „Íme, a te Anyád” (Jn 19,27).

Mindezen érzésekkel, szívből megáldalak benneteket, kívánva mindnyájatoknak nagyon felemelő húsvéti örömet.

Rómában, a Gemelli Kórházból, 2005. március 13-án, nagyböjt 5. vasárnapján, Pápaságom huszonhetedik évében

II. János Pál pápa